

Social villkorlighet från och med den 1 januari 2025

Grunden för införandet är gällande EU-lagstiftning

- Bestämmelser om social villkorlighet finns i [förordningen om CAP-planer](#) (EU) 2021/2115: skäl 45-49, artikel 14 och bilaga IV
 - skäl 50 och artikel 15 i fråga om rådgivning
- Övervakning och sanktioner specificeras i [den horisontella förordningen](#) (EU) 2021/2116: skäl 69-70 och artiklarna 87-89

Målet är **socialt hållbart jordbruk**

- Den underliggande orsaken är särskilt problemen med behandlingen av jordbruksarbetare under COVID-19-pandemin
- I den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) införs för första gången en ny mekanism som tar hänsyn till den sociala dimensionen → **social villkorlighet**
- Målen är att
 - Förbättra arbetsförhållanden för EU:s jordbruksarbetare
 - Främja utvecklingen av ett socialt hållbart jordbruk genom att öka jordbrukarnas medvetenhet om arbetstagarnas rättigheter och tillhörande bestämmelser
 - Samordna den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) med samhällets förväntningar
 - Rikta påföljderna till de stödsökande som försummar vissa arbetsvillkor och lagstiftningen om arbetarskydd
- Ingen ny substanslagstiftning som jordbruksföretagarna ska följa och inga nya inspektioner
 - Påverkar jordbruksstöd endast om man upptäcker försummelse i arbetsavtals- och säkerhetsfrågor
- Social villkorlighet ska införas senast 1.1.2025

Social villkorlighet är en del av villkorlighet

Villkorlighet = en förutsättning för utbetalningen av jordbrukarstöd *

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC)

- Miljö- och klimatkrav för odling:
 - Bland annat: skydd av torvmark, minimimarktäckelse för åkrar, buffertremsor längs vattendrag, växtföljd på åkerareal

Föreskrivna verksamhetskrav (SMR)

- Direkta krav på miljö och klimat, folkhälsa, växtskydd, djurhälsa och djurskydd i enlighet med lagstiftningen

Social villkorlighet

- I Finland från och med den 1 januari 2025
- Krav på skydd av och arbetsvillkor för stödmottagarnas arbetstagare

** Iakttagandet av kraven betalas inte separat, men överträdelse av dem kan leda till stödförluster.*

Villkorlighet och social villkorlighet

- Liksom villkorlighet är social villkorlighet en förutsättning för att få EU:s jordbrukarstöd och gäller alla jordbrukare
- Principerna för bedömning av påföljder och minskningsprocenterna tillämpas på reglerna om villkorlighet
 - Vid bedömningen av en försummelse ska man enligt EU-lagstiftningen beakta försummelsens allvar, omfattning, varaktighet eller upprepning och av huruvida den varit avsiktlig

Social villkorlighet är dock ett eget system:

- I Finland utförs övervakningen av sociala villkorlighet inte av lantbruksförvaltningen, utan arbetarskyddsmyndigheten övervakar sociala villkorlighet i samband med sina normala arbetarskyddsinspektioner
 - Urvalet för tillsyn över villkorlighet bestäms på ett annat sätt än tillsynen över social villkorlighet
- Bedömningen av stödkonsekvenserna av social villkorlighet baserar sig på arbetarskyddsmyndighetens beslut

Krav på social villkorlighet

Vissa delar av följande direktiv:

- Direktiv (EU) 2019/1152 om **arbetsvillkor**: artiklarna 3–6, 8, 10, 13
 - bland annat ett skriftligt arbetsavtal om parterna, anställningsvillkoren och arbetsförhållanden
- Direktiv 89/391/EEG om **arbetstagarnas säkerhet och hälsa**, artiklarna 5–12
 - förebyggande av yrkesrelaterade risker, information och utbildning, tillämpning av ny teknik
- Direktiv 2009/104/EG om **säkerhet och hälsa vid arbetstagares användning av arbetsutrustning**, artiklarna 3–9
 - arbetsutrustningens lämplighet för det aktuella arbetet

Obs! Även om kraven på *social villkorlighet* endast omfattar en del av de ovannämnda direktiven, är direktiven i sin helhet förpliktande för alla arbetsgivare (även inom jordbrukssektorn) i hela EU för närvarande!

Nationella motsvarigheter till kraven på social villkorlighet finns på jord- och skogsbruksministeriets webbplats: <https://mmm.fi/sv/jordbruksstod/social-villkorlighet>

Tydliga och förutsägbara arbetsvillkor, Direktiv (EU) 2019/1152

- **Artikel 3:** Anställningsvillkor ska tillhandahållas skriftligen (anställningsavtal)
- **Artikel 4:** Det ska säkerställas att sysselsättning inom jordbruket regleras genom anställningsavtal
- **Artikel 5:** Anställningsavtalet ska tillhandahållas inom de första sju arbetsdagarna
- **Artikel 6:** Ändringar av anställningsförhållandet ska tillhandahållas i form av ett dokument
- **Artikel 8:** Provanställningsperiod
- **Artikel 10:** Villkor för minsta förutsägbarhet i arbetet
- **Artikel 13:** Obligatorisk utbildning

Åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet, Direktiv 89/391/EEG

- **Artikel 5.** Allmän bestämmelse om arbetsgivarens skyldighet att garantera arbetstagarnas säkerhet och hälsa
- **Artikel 6:** Allmän skyldighet för arbetsgivare att vidta tillräckliga åtgärder till skydd för arbetstagarnas säkerhet och hälsa, inbegripet förebyggande av risker i arbetet och tillhandahållande av information och utbildning
- **Artikel 7:** Skyddsåtgärder och förebyggande åtgärder: arbetstagare som ska utses för arbetsmiljöverksamheter eller sakkunnig hjälp utifrån som ska anlitas
- **Artikel 8:** Arbetsgivaren ska vidta åtgärder för första hjälpen, brandskydd och utrymning
- **Artikel 9:** Arbetsgivarens skyldigheter avseende riskbedömning, skyddsåtgärder och skyddsutrustning samt registrering och rapportering av arbetsolycksfall
- **Artikel 10:** Tillhandahållande till arbetstagare av information om arbetsmiljörisker och skyddsåtgärder och förebyggande åtgärder
- **Artikel 11:** Samråd med och medverkan av arbetstagare i diskussioner om alla frågor som gäller säkerhet och hälsa på arbetsplatsen
- **Artikel 12:** Arbetsgivaren ska säkerställa att varje arbetstagare får tillräcklig utbildning i arbetsmiljöfrågor

Minimikrav för säkerhet och hälsa vid arbetstagares användning av arbetsutrustning i arbetet, Direktiv 2009/104/EG

- **Artikel 3:** Allmänna skyldigheter för att säkerställa att arbetsutrustningen är lämplig för det arbete som ska utföras och kan användas av arbetstagarna utan att deras säkerhet och hälsa äventyras
- **Artikel 4:** Regler om arbetsutrustning: måste efterleva direktivet och etablerade minimikrav samt underhållas på ett tillfredsställande vis
- **Artikel 5:** Kontroll av arbetsutrustning – utrustning ska kontrolleras efter installation och regelbundet av behöriga personer
- **Artikel 6:** Arbetsutrustning med speciella risker ska vara begränsad till de personer som har till uppgift att använda den och all reparation, ändring, service och underhåll ska utföras av för detta ändamål utsedda arbetstagare
- **Artikel 7:** Ergonomi och hälsa i arbetet
- **Artikel 8:** Arbetstagare ska ges tillräcklig information om och, när det behövs, skrivna instruktioner för användningen av arbetsutrustningen
- **Artikel 9:** Arbetstagare ska ges tillräcklig utbildning

Social villkorlighet gäller alla jordbrukare som är arbetsgivare

- En del av villkorlighet → **gäller alla jordbrukare** som får EU:s areal- eller djurbaserade stöd och som är arbetsgivare
 - Samma EU-stöd till jordbrukare som i villkorligheten hittills har funnits
 - Det finns inte minimistorleken på ett jordbruksföretag
 - Förordning: Den bristande efterlevnaden avser stödmottagarens jordbruksverksamhet eller rör ett jordbruksföretag eller andra arealer inom samma medlemsstats territorium som förvaltas av stödmottagaren
- Anställningsförhållandet definieras utifrån kännetecknen för anställningsförhållandet. De kan också fyllas i för familjemedlemmar, mer information på webbplatsen www.tyosuojelu.fi
- Principerna för ett gemensamt arbetsplats förpliktar till att beakta informationen om arbetarskyddsfrågor också för arbetstagare utanför lokalen (hyrd arbetskraft, avbytare o.d.)

Arbetarskyddsmyndigheten övervakar att kraven på social villkorlighet uppfylls

- Arbetarskyddsmyndigheten övervakar arbetarskyddet på samma sätt som hittills
 - Arbetarskyddsmyndigheten har också hittills gjort arbetarskyddsinspektioner på gårdar → **ingen ny tillsynsmyndighet**
 - Social villkorlighet övervakas i samband med arbetarskyddsmyndigheternas normala tillsyn
- Arbetarskyddsinspektioner görs i regel i enlighet med gällande praxis för arbetarskyddsinspektioner
 - I bestämmelserna om jordbruksstöd föreskrivs inte om inspektionernas innehåll, omfattning, antal eller frekvens
 - Arbetarskyddsmyndighetens inspektioner av lantbruksbranschen har varit några hundra per år

Arbetarskyddsinspektionen och social villkorlighet

- Arbetarskyddsmyndigheten meddelar anvisningar, uppmaningar, användningsförbud och förpliktande beslut
- Den horisontella förordningen (EU) 2021/2116 88 artikel (1): det utbetalande organet ska underrättas om fall av bristande efterlevnad om **verkställbara beslut** i det avseendet har fattats
 - Anvisningar och uppmaningar som ges för första gången är inte verkställbara beslut → inga påföljder för jordbrukarstöd
 - **Användningsförbud och förpliktande beslut är verkställbara beslut** → stödminskningar
- De sanktioner som följer av underlåtelse att följa arbetsavtals- och arbetarskyddslagstiftningen är inget hinder för samtida stöдавdrag på grund av försummelse att uppfylla kraven på social villkorlighet
 - Eventuella stöдавdrag är en följd av att sökanden inte uppfyller alla förutsättningar för beviljande av stöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen fastställer påföljder för social villkorlighet

- Arbetarskyddsmyndigheten ska underrätta sina verkställbara beslut till närings-, trafik- och miljöcentralerna
- Påföljder för EU:s jordbrukarstöd fastställs utifrån de inspektionsberättelser som arbetarskyddsmyndigheten lämnat
 - En bedömning och klassificering av den berörda bristande efterlevnadens allvar, omfattning, varaktighet eller upprepning och av huruvida den varit avsiktlig
- Påföljdsprocenterna fastställs i statsrådets förordning på de villkor som EU-lagstiftningen ställer
 - Principerna för bestämmande av påföljder är lika som i villkorlighet
 - Avsikten är att statsrådets förordning ska träda i kraft den 1 januari 2025

EU:s ramvillkor för påföljder - den horisontella förordningen (EU) 2021/2116

Artikel 88(1):

- Inom ramen för det system som avses i artikel 87.1 första stycket ska det utbetalande organet underrättas minst en gång om året om fall av bristande efterlevnad om verkställbara beslut i det avseendet har fattats av de myndigheter eller organ som avses i artikel 87.2. Denna underrättelse ska innehålla en bedömning och klassificering av den berörda bristande efterlevnadens allvar, omfattning, varaktighet eller upprepning och av huruvida den varit avsiktlig

Artikel 89(1):

- De relevanta bestämmelserna i artikel 85.2, 85.5 och 85.6 ska i tillämpliga delar gälla tillämpningen och beräkningen av de administrativa sanktionerna

Artikel 85 (2), (5) ja (6):

2. Som en allmän regel ska minskningen vara 3 % av det totala beloppet för de utbetalningar som avses i punkt 1.

5. Om den bristande efterlevnaden har allvarliga konsekvenser för uppnåendet av målet för normen eller kravet i fråga eller utgör en direkt risk för folkhälsan eller för djurens hälsa, ska en högre minskning än den som tillämpas i enlighet med punkt 2 tillämpas

6. Om samma bristande efterlevnad kvarstår eller upprepas en gång inom tre på varandra följande kalenderår ska procentsatsen för minskning, som en allmän regel, vara 10 % av det totala beloppet för de utbetalningar som avses i punkt 1. Ytterligare upprepningar av samma bristande efterlevnad utan att stödmottagaren har berättigade skäl ska betraktas som fall av avsiktlig bristande efterlevnad.

Vid avsiktlig bristande efterlevnad ska procentsatsen för minskning vara minst 15 % av det totala beloppet för de utbetalningar som avses i punkt 1.

Påföljden för jordbruksstöd – utkast till statsrådets förordning

- Anvisningar och uppmaningar som ges för första gången → inte påföljden för att de är inte verkställbara beslut

Allvarliga försummelser bestraffas enligt följande principer:

- Vid oavsiktliga och allvarliga försummelser är minskning **1, 3, 5 eller 10 %**. Påföljden grundar sig på försummelsens allvar, omfattning och varaktighet
- Om samma oavsiktliga bristande efterlevnaden upprepas under tre på varandra följande kalenderår, bedöms upprepningen
 - Minskning **10 %**, men den kan sänkas till 7 % enligt prövning
- Om samma bristande efterlevnaden upprepas igen eller den är avsiktlig, bedöms huruvida den varit avsiktlig
 - Minskning **15-100 %**

Social villkorlighet gäller följande stöd:

- Grundläggande inkomststöd
- Omfördelningsinkomststöd
- Stöd för miljösystem
- Inkomststöd för unga jordbrukare
- Bidrag för specialväxter
- Bidrag för stärkelsepotatis
- Bidrag för dikor och mjölkkor
- Bidrag för tjurar
- Bidrag för slaktkvigor
- Bidrag för nötkreatur i yttre skärgården
- Bidrag för tackor
- Bidrag för hongetter
- Bidrag för slaktlamm och slaktkillingar
- Miljöersättning (miljöförbindelse och miljöavtal)
- Ersättning för ekologisk produktion
- Kompensationsersättning
- Ersättning för djurens välbefinnande

Använd rådgivning

Rådgivning i arbetsavtals- och arbetarskyddsfrågor finns redan tillgänglig från olika aktörer

- Arbetarskyddsförvaltningen
 - <https://tyosuojelu.fi/etusivu>
- Material om arbetarskyddet inom jordbruket (på finska)
 - <https://ttk.fi/tyoturvallisuus/toimialakohtaista-tietoa/maatalousalat/maatalouden-tyoturvallisuus/>
- Landsbygdens Arbetsgivareförbund (rådgivning till medlemmarna)
 - <https://tyonantajat.fi/sv/>
- Inom rådgivningstjänster för jordbruksföretag är också rådgivare som kan ge råd om social villkorlighet
 - <https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/neuvontakorvaus/sosiaalinen-ehdollisuus/>

Jordbruket är en farlig bransch

- Vissa arbetsuppgifter inom jordbruket är farliga, men alla risker kan inte elimineras
 - Maskinerna har mycket kraft och knivar
 - Arbete utförs med djur
- Arbetarskyddslagstiftning: riskerna i arbetet måste identifieras och undanröjas så långt det är möjligt

MT 31.1.2024

Maataloustöissä kuoli viime vuonna 9 henkilöä, kertoo TTT-lehti – muutos aikaisempaan hälyttävä

Maatiloilla tapahtuneiden kuolemien yleisin syy oli puristuminen, TTT kertoo.

Yle 23.2.2024

Lähes puolet kaikista viime vuoden työkuolemista tapahtui maa- ja metsätalouden töissä

Lähes puolet viime vuoden työkuolemista tapahtui maa- ja metsätaloudessa. Alan vaarat mietityttävät myös alan opiskelijoita.

Maatalous ⌚ 23.2.2024

Social villkorlighet från och med den 1 januari 2025

- Avsikten är att regeringspropositionen och statsrådets förordning ska träda i kraft den 1 januari 2025
- **Det enda nya är att försummelse av arbetsavtals- och arbetarskyddsärenden kan leda till stödförluster**
 - Om man följer gällande lagstiftning, blir det inga påföljder
- Inga nya kontroller inom jordbrukssektorn och inga nya bestämmelser ska iakttas, med undantag för eventuella stödkonsekvenser
- Jordbrukaren har i regel rätt att rätta sitt försummelse utan påföljder, eftersom de första anvisningarna och uppmaningarna inte blir påföljder
- **I synnerhet arbetarskyddsfrågor är till fördel också för företagaren och hans eller hennes familj själv**
- Det finns rikligt med rådgivning om hur man är arbetsgivare och det lönar sig att utnyttja den